

**PLAN DE ACOLLIDA PARA O
ALUMNADO PROCEDENTE DO
ESTRANXEIRO**

**Departamento de Orientación
CEIP Antonio Blanco Rodríguez
O Covelo**

I.- INTRODUCCIÓN

II.- OBXECTIVOS

III.- PLAN DE ACTUACIÓN

III. 1.- Equipo Directivo.

III. 2.- Profesor-titor.

III. 3.- Departamento de Orientación.

IV.- AVALIACIÓN INICIAL

V.- PROPOSTA DE ESCOLARIZACIÓN

V. 1.- Criterios de escolarización.

V. 2.- Asignación de curso/grupo.

V. 3.- Información: equipo directivo, titor-equipo docente, familia.

VI.- MEDIDAS DE ATENCIÓN PREVISTAS POLO CENTRO

VII.- CONSIDERACIÓNS FINAIS

I.- INTRODUCCIÓN

A diversidade é un feito na sociedade que nos toca vivir, e conseguintemente é unha realidade na escola.

O Plan de Acollida para o Alumnado Procedente do Estranxeiro (PAAPE), que se enmarca dentro do Plan de Acción Titorial (PAT), elabórase coa finalidade de dar resposta a esta nova realidade escolar e social: a chegada de poboación de orixe estranxeira e o retorno de emigrantes galegos. Esta nova realidade require a adopción, por parte da escola, de medidas de tipo organizativo e de tipo pedagógico. A primeira medida é procurar canto antes a súa integración.

Co alumnado procedente do estranxeiro enfrontámonos a situacións como:

- A existencia ou non de escolarización previa no seu país de orixe.
- O desaxuste entre sistemas educativos.
- O descoñecemento do noso sistema educativo.
- Os desfases curriculares.
- O idioma do seu país de procedencia e a realidade de tres línguas no centro escolar: galego, castelán e inglés.
- A problemática derivada dunha situación socioeconómica desfavorecida.
- A incorporación en calquera data do curso escolar, non coincidente necesariamente co inicio do curso.

Por outra banda, esta nova poboación escolar ofrece un enriquecemento para a comunidade educativa en xeral e para a educación do alumnado en particular, como:

- O contacto cunha cultura diferente que contribuirá a ampliar os coñecementos xeográficos, históricos e a visión global do mundo.
- O contacto con costumes diferentes que facilitarán a aprendizaxe na resolución de conflitos nunha sociedade plural.
- A achega doutros valores que, na convivencia diaria, favorecerá unha aprendizaxe real e práctica da tolerancia e do respecto polo diferente.

II.- OBXECTIVOS

A finalidade principal deste PAAPE é facer dos primeiros días no centro unha situación máis doada e humana e, consecuentemente, lograr o antes posible a súa integración escolar. Para isto propoñemos os seguintes obxectivos:

- ❖ Asumir como centro, dun xeito global, o deseño e posta en práctica das respostas educativas que precisa este alumnado.
- ❖ Favorecer a súa adaptación progresiva ó centro.
- ❖ Proporciona, ós pais e ó propio alumnado, información sobre o funcionamento e organización do centro educativo.
- ❖ Fomentar actitudes de respecto cara a estes alumnos e alumnas e facilitarlle o proceso de integración.

III.- PLAN DE ACTUACIÓN.

III. 1.-Equipo Directivo.

Correspóndelle ó Equipo Directivo a recepción do alumno/a e dos seus pais. Esta terá lugar nos despachos de secretaría, xefatura de estudos ou dirección. A finalidade desta primeira toma de contacto é a matriculación do alumno ou alumna e o intercambio de información.

Para a formalización da matrícula, a familia deberá aportar a información necesaria para facilitar a integración do seu fillo: lugar de orixe, situación persoal e laboral, escolarización previa, competencia comunicativa, expectativas con respecto ó centro...

Por outra parte, o Equipo Directivo facilitará información básica sobre:

- O Sistema Educativo Español.
- As etapas educativas que impartimos no centro.
- Os grupos e niveis dos que dispoñemos.
- Os recursos materiais e humanos cos que contamos.
- O IES ó que estamos adscritos ó rematar a E. Primaria.
- O horario de clases e de atención a pais/nais.
- A oferta de actividades complementarias.
- As actividades nas que colabora a ANPA.
- Os servizos cos que contamos: comedor, transporte.
- As normas xerais de funcionamento establecidas no RRI.
- Calquera outra información que poida ser de interese para a familia.

Mostraránselle ó alumno e ós seus pais as instalacións e dependencias do centro. Unha vez formalizada a matrícula, emprazarase de novo ós pais para iniciar a escolaridade do alumno.

Como criterio xeral, matricularase provisionalmente ó alumno/a no nivel que lle correspondería por idade co compromiso de revisar tal decisión no prazo dunha semana (cinco días hábiles).

Unha vez matriculado, solicitarase –se é o caso- ó organismo competente o traslado do expediente do alumno/a.

O Equipo Directivo informará desta nova escolarización ó profesor-titor, ó equipo docente e ó DO.

III. 2.- Profesor-titor.

O primeiro día de clase é un momento moi importante para o alumnado que chega de fóra e, en moitos casos, co curso xa avanzado. Aínda que a súa escolarización nun determinado grupo-clase sexa provisional (mentras se realiza a avaliación inicial), eso non impide levar a cabo unha serie de actuacións encamiñadas a favorecer a súa integración no centro. Consideramos prioritario dar resposta ós sentimentos de inseguridade, ós medos, ás estrañezas..., que poida presentar o alumno. Coa finalidade de minimizar estes sentimentos faise imprescindible facer unha preparación para

recibilo sen deixar estes momentos á improvisación ou ó acontecer espontáneo, polo que o profesor-titor debe:

- Informar ó equipo docente dese grupo-clase da incorporación inmediata dun novo alumno/a.
- Ter notificado previamente ós seus alumnos a existencia dun novo compañeiro e o seu nome..
- Ter realizado algunha actividade previa á incorporación co seu grupo-clase: nome do país de procedencia, situación xeográfica, lingua, costumes...
- O día da súa incorporación, facer as presentacións de todos os nenos do grupo.
- Presentarse como titor/a e explicarlle ó novo alumno/a que terá tamén outros profesores: de inglés, de educación física...
- Explicarlle que estas clases teñen outro espacio físico e que a elas irá acompañado co resto do grupo.
- Contar coa axuda e colaboración dalgún neno/a para a titorización á hora de desenvolverse polo centro: cambios de clase, polideportivo, aseos, patio de recreo...
- Presentalo ós distintos profesores especialistas.

Nestes primeiros días de clase do novo alumno/a, o profesor-titor realizará a avaliación inicial. Contará coa colaboración do equipo docente e co departamento de orientación. Recollerá por escrito as conclusións do proceso de avaliación e poñerá en coñecemento dos profesionais implicados e da xefatura de estudos.

III. 3.- Departamento de Orientación

Unha vez formalizada a matrícula, o xefe do departamento de orientación concertará unha entrevista coa familia coa finalidade de recabar unha información máis polo miúdo que resultará necesaria para facer a proposta de escolarización.

Nesta reunión coa familia recabarase información a través dos documentos correspondentes: **ENTREVISTA PAIS/NAIS – 1 e ENTREVISTA PAIS/NAIS - 2** (Específica esta última para “Alumnos/as procedentes do estranxeiro”). Nesta mesma entrevista, solicitarase da familia a conformidade asinada de avaliación psicopedagóxica por se fose necesaria. Documentos anexos: ENTREVISTA PAIS/NAIS 1 e 2.

Con posterioridade, e xa ubicado provisionalmente o alumno/a no grupo-clase, o procedemento é o seguinte:

- Revisión da documentación existente e do expediente escolar (se o houberse).
- Colaboración co profesor-titor na avaliación inicial do alumno/a.
- Observación directa no grupo-clase (actitude, participación, relacións cos demais...).
- Participación directa na avaliación individual do alumno/a (pedagóxica e psicopedagóxica, se procede).
- Revisión e análise das aportacións do profesor-titor e da avaliación inicial realizada.
- Realización de informe con proposta de escolarización: continuidade no mesmo nivel/grupo/etapa ou nova ubicación.

IV.- AVALIACIÓN INICIAL

Como xa quedou reflectido anteriormente, cando un alumno/a procedente do estranxeiro se incorpora de novo ó centro, a escolaridade provisional faise xunto co seu grupo normativo de idade. Antes de tomar outras decisións organizativas ou curriculares, compre realizar a correspondente avaliación das competencias do alumno/a. Esta farase na primeira semana de incorporación dos novos alumnos (nos cinco primeiros días hábiles). Este prazo xustifícase por unha banda coa finalidade de obter a maior información posible e por outra parte dándolle ó alumno un período de adaptación sen alongar no tempo a decisión que se considere máis axeitada.

Na avaliación inicial participará o profesor-titor contando coa colaboración dos profesores especialistas de área ou materia e o departamento de orientación.

Durante a primeira semana e para levar a cabo a avaliación, prestaráselle ó alumno/a unha atención máis detallada mediante a observación da súa actitude, a relación co grupo, a participación na clase, o traballo escolar, a aplicación de probas de nivel... Paralelamente, e de forma individual, o departamento de orientación realizará unha avaliación complementaria que incluírá probas pedagóxicas e/ou psicopedagóxicas coa finalidade de aportar información sobre o grao de madurez do alumno/a.

O profesor-titor reflectirá nun informe as conclusións da avaliación inicial realizada e as valoracións do equipo docente. O departamento de orientación, tendo en conta o citado informe e a avaliación realizada desde o propio departamento, fará un informe no que se recollerá a proposta de escolarización que se considere.

V.- PROPOSTA DE ESCOLARIZACIÓN

Tomando como referente a normativa vixente, faise necesario ter en conta unha serie de aspectos á hora de propoñer a escolarización dun alumno/a nun determinado nivel/grupo/clase.

V. 1.- Criterios de escolarización

- A idade cronolóxica: a citada normativa permite unha escolarización de ata dous anos por debaixo do seu grupo normativo de idade e mesmo contempla a posibilidade de escolarización nunha etapa non obrigatoria se fose o caso.
- O desenvolvemento físico e intelectual, o grao de madurez xeral e as competencias curriculares adquiridas.
- A lingua ou linguas de instalación e comunicación utilizadas polo alumno/a: emprego dunha das linguas oficiais en Galicia ou descoñecemento de calquera delas.
- As características do grupo/clase no que ha de escolarizarse.

V. 2.- Asignación de curso/grupo

- No caso de existir dous grupos (A e B) no mesmo nivel, ubicaríase naquel que teña menor nº de alumnos/as.

- Se o nº de alumnos fose o mesmo nos dous grupos, incluíriase naquel que se presome pode integrarse mellor tendo en conta as características do grupo e as propias do alumno/a.

V. 3.- Información: equipo directivo, titor-equipo docente, familia

O departamento de orientación informará ó equipo directivo sobre a escolarización proposta. Con posterioridade, o xefe de estudos notificará-lle ó profesor-titor correspondente e este ó equipo docente. Paralelamente, o xefe de estudos e a xefa do departamento de orientación, informarán á familia da escolarización proposta.

VI.- MEDIDAS DE ATENCIÓN PREVISTAS POLO CENTRO

A resposta ás medidas de atención que requira un determinado alumno/a procedente do estranxeiro, está en relación coa súa casuística particular. En todo caso, as medidas previstas pola normativa vixente poden ser:

VI. 1.- De tipo curricular.

VI. 2.- De tipo organizativo.

VI. 1.- Medidas de tipo curricular:

VI. 1.1.- Segundo as competencias curriculares adquiridas, un determinado alumno/a pode requirir reforzo educativo do equipo docente en distintas áreas ou materias e colaboración directa do profesorado especialista de PT e/ou AL do centro.

Se o alumno/a coñeceuse alomenos unha das dúas linguas oficiais de Galicia, utilizaríase esta como vehículo de comunicación para a inmersión na outra lingua oficial.

VI. 1.2.- Outra medida contemplada na normativa vixente fai referencia ás adaptacións curriculares. Esta medida extraordinaria adoptaría-se unha vez esgotadas as medidas ordinarias.

VI. 1.3.- Esta medida fai referencia ás flexibilizacións de idade, segundo a cal o alumnado procedente do estranxeiro pode ser escolarizado nun nivel distinto ó que lle correspondería por idade.

VI. 2.- Medidas organizativas:

VI. 2.1.- Os grupos de adquisición das linguas son agrupamentos flexibles de atención individualizada. Esta medida vai dirixida ó alumnado que descoñeza ámbalas linguas oficiais da nosa comunidade. Neste caso poden darse as seguintes situacións e respostas:

- Con coñecementos de lingua estranxeira (inglés ou francés): a inmersión faríase a partir do inglés ou francés coa colaboración do profesorado. O profesorado que teña recoñecida calquera destas especialidades sería o máis axeitado para levar a cabo esta tarefa específica.

- Sen coñecementos de lingua estranxeira (inglés ou francés): a inmersión requeriría un tratamento individualizado no que ademais do profesor-titor e equipo docente faríase necesaria a colaboración do especialista de AL.

Esta medida de actuación terá un tempo máximo de aplicación dun trimestre.

VI. 2.2.- Os grupos de adaptación da competencia curricular son tamén agrupamentos flexibles que van dirixidos ó alumnado que presente un desfase curricular de dous ou máis cursos.

A permanencia nestes grupos levarase a cabo nunha fracción da xornada escolar coincidindo, preferentemente, con parte do horario destinado ás áreas instrumentais.

Esta medida de actuación vai dirixida ó alumnado do 2º e 3º ciclo de E. Primaria e pode estenderse ó longo de todo o curso. O alumnado deberá incorporarse plenamente ó seu grupo ordinario despois de que o equipo docente e a xunta de avaliación considere superadas as necesidades educativas do alumno/a debidas ó desfase curricular.

As medidas de tipo organizativo deben ser autorizadas pola delegación provincial, logo da solicitude da dirección do centro e o correspondente informe da inspección educativa. Para que un alumno/a poida pertencer a algún destes agrupamentos, é necesario que a súa familia sexa informada previamente.

VII.- CONSIDERACIÓNS FINAIS

Consideramos de importancia a utilización das novas tecnoloxías e demais recursos didácticos para facilitar canto antes a comunicación do alumno/a no medio escolar e social no que se atopa.

A escolarización do alumnado procedente do estranxeiro require dun tratamento específico que tratamos de reflectir neste plan. Pero para que a súa integración sexa plena, requírese tamén dun tratamento común ó resto do alumnado recollido no Plan de Acción Titorial.

Por outra parte, ademais das medidas de atención previstas polo centro e recollidas no apartado anterior, non convén olvidar as aprendizaxes incidentais que se producen en espazos e situacións non regradas como: xogos, recreos, relacións con iguais..., que favorecen a inclusión do alumnado na comunidade educativa e por extensión na sociedade.